

EESTI KONJUNKTUURIINSTITUUT

ESTONIAN INSTITUTE
OF ECONOMIC RESEARCH

Rävala 6 19080 Tallinn Estonia tel 668 1242 fax 668 1240 e-mail eki@ki.ee

Turistide alkoholi ostumahu uuring

Tallinn
Mai 2008

Tellija: EV Põllumajandusministeerium

Vastutavad täitjad: Liina Ernits, Vilja Vähi
Projektigrupi koosseis: Piret Hein, Pille Liivaauk

Eesti Konjunkturiinstituut

Rävala 6 19080 Tallinn

tel 668 1242

e-mail: eki@ki.ee

<http://www.ki.ee>

Copyright © Eesti Konjunkturiinstituut

Sisukord

Sissejuhatus	5
Eesti väliskülastajate arv ja struktuur.....	7
Turistide poolt kaasa ostetud alkohol.....	8
Turistide alkoholi tarbimine Eestis kohapeal	17
Turistide alkoholi brändieelistused Eestis.....	20
Alkoholsete jookide tarbimisuuringutest Rootsis ja Soomes.....	23
Kokkuvõte	30

Sissejuhatus

Töö on teostatud EV Põllumajandusministeeriumi tellimusel.

Töö **eesmärgiks** on anda hinnang turistide poolt ostetud alkoholsete jookide mahule ja ise-loomustada selle trendi põhilistes Eesti turismi piirkondades. Turistide all mõeldakse antud töös välituriste. Kooskõlastatult tellijaga olid töö ülesanneteks:

- leida kui suure osa moodustavad turistide kaasaostud alkoholi müügikäibest ja tarbimisest;
- kuidas on turistide alkoholsete jookide ostud ajas muutunud;
- millised on turistide poolt enamostetud alkoholsete jookide brändid.

Töös on kasutatud EKI poolt läbi viidud alkoholikaupluste vaatlusi ja juhatajate küsitluse ning turistide intervjuerimise vastuste tulemusi, ESA majutuste statistikat, tollistatistikat, aktsiisimaksude laekumise statistikat, EAS Turismiarengukeskuse infomaterjale, Rootsi SoRAD-i ning Soome Statistikaameti, STAKES-i ja STTV-i tehtud põhjalikke alkoholsete jookide tarbimis- ja turistide alkoholi sisseveo uuringuid. EKI viis kaupluste küsitluse läbi 2006. aasta oktoobris 14-s Tallinna kesk- ja vanalinna ning sadamapiirkonna alkoholi- ja toidukaupluses intervjuude vormis. Turistide küsitlus intervjuudena viidi EKI poolt läbi 2007. aasta juulis - augustis Tallinnas turistide saabumis- ja liikumiskohtades ning turistide poolt enim külastatavates paikades Eestis.

Töö maht on 31 lehekülge.

Turistide alkoholi ostumahu uuring

Eesti väliskülastajate arv ja struktuur

Peale Eesti liitumist Euroopa Liiduga ei peetud Eestis EL-siseselt arvestust piiriületuste kohta 2004-2006. aastail. Väliskülastajate saabumist näitasid nendel aastatel üksnes majutusstatistika andmed. 2003. aastal, mille kohta olid olemas veel ESA andmed välisriikide kodanike piiriületustest Eestisse, moodustasid majutatud väliskülastajad 1/3 kõigist piiriületanud välisriikide kodanikest (tabel 1). Alates 2007. aastast viib ESA taas läbi piiriületuste küsitlusi nii kodanike päritolu riigi kui kodakondsuse alusel.

Majutatud väliskülastajate arv oli ESA 2007. aasta majutusstatistika andmetel 1,379 mln külastajat, eelmise aastaga võrreldes vähenes see 3,4%. Majutatud väliskülastajate seas on võrreldes 2006. aastaga kiiremini langenud külastatavus Venemaalt (-16,4%) ja Rootsist (-15,1%). Soomest langes külastatavus 5,6%, Suurbritanniast 8,2% ja Saksamaalt 3,3%. Samas majutati Eestis 2007. aastal välisriikide kodanikke varasemast rohkem Norrast (+14,3%), USA-st (+10%) ja Prantsusmaalt (+5,9%). Lähiriikide, peamiselt Soome ja ka Rootsi kodanike väliskülastuste puhul oli Eesti EL-iga liitumisjärgsetel aastatel suures osas tegemist nn kaubaturismiga ning seda tingis Eesti hindade madalam tase võrreldes nende riikidega. Viimastel aastatel on täheldatav Eesti, Soome ja Rootsi hinnatasemete erinevuse vähenemine ning sellega seoses on vähenenud ka ühepäevakülastajatest soomlaste arv.

Kuivõrd peale EL-iga liitumist on majutusstatistika andmetel kiiremini kasvanud Eestit külastanud välisriikide kodanike arvus kaugemal asuvate riikide kodanike külastused, siis on käesolevaks ajaks majutatud väliskülastajate osakaal väliskülastajate koguarvus kõrgem. Samas ei saa soomlaste Eesti külastatavust iseloomustada majutatud soomlaste vähenemisega, sest paljudel soomlastel on Eestisse ostetud korter või ka maja, kus Eestis olles peatatakse ning mida kasutavad ööbimiseks sageli ka nende tuttavad. Soome enda väga põhjalikud reisi- ja alkoholi sisseveo uuringud 2004-2007. aastate kohta näitavad soomlaste Eesti külastatavuse 8%-list vähenemist nii 2006. kui 2007. aastal varasemate aastate kasvu asemel¹. Soome uuringute ning Eesti Statistikaameti majutusstatistika ja piiriületuse andmete alusel külastas Eestit 2007. aastal kokku 1,763 mln soomlast. Seega moodustasid Soome kodanikud 50% kõigist Eestit 2007. aastal külastanud välisriikide kodanikest. 2003. aastal oli soomlaste osakaal väliskülastajate arvust ESA andmetel 53%. Pikaajalisem trend näitab soomlaste osakaalu pidevat vähenemist väliskülastuste koguarvus. Välisriikidest saabujate arv on peale Eesti liitumist EL-iga kiiresti kasvanud aga teistest riikidest. Kuigi 2007. aastal vähenes mitmetest riikidest Eestit külastajate arv, külastas 2007. aastal Eestit 3,5 mln välisriikide kodanikku, mis on 16,3% vähem aasta varasemast.

---

¹ Tilastokeskus, Suomalaisten matkailu -tutkimuksen yhteydessä tehtävä tuontikysely 2004-2007.

Tabel 1

Eestit külastanud välisriikide kodanike arv (tuh inimest)

	2003	2004	2005	2006	2007**	2007/ 2006, +,- %
Piiri ületanud väliskülastajaid kokku*	3377,8	4000*	4300*	4200*	3515	-16,3
Leedust	127,3				108	
Lätist	414,4				531	
Rootsist	149,8	205*	250*	240*	283	17,9
Soomest	1788,2	1925*	2000*	1850*	1763	-4,7
Venemaalt	295,6				303	
Majutatud väliskülastajate arv	1127	1374	1453	1427	1379	-3,4
sellest Soomest	706	844	799	749	707	-5,6
Rootsist	67	89	108	106	90	-15,1
Saksamaalt	68	86	109	90	87	-3,3
Itaaliast	13	24	27	27	25	-7,4
USA-st	13	19	20	20	22	+10,0
Prantsusmaalt	8	15	17	17	18	+5,9
Norrast	30	36	41	49	56	+14,3
Suurbritanniast	30	39	63	61	56	-8,2
Venemaalt	37	42	53	67	56	-16,4

*Peale Eesti liitumist EL-iga ei peetud piiriületuste statistikat liikmesriikide kodanike kohta 2004.-2006. aastatel, mil piiriületuste hinnangud on tehtud EKI poolt Soome ja Rootsi reise statistika ning ESA Eesti majutusstatistika alusel.

**2007. a ESA piiriületuste statistika.

Allikas: ESA, EKI arvutused

Turistide poolt kaasa ostetud alkohol

Turistide poolt alkoholsete jookide kaasaostude mahu hindamiseks ja rahaliste kulutuste suuruse määramisel on kasutatud 2007. aasta oktoobris EKI poolt läbi viidud turismi- piirkondade alkoholikaupluste spetsialistide ja juhatajate küsitlust, 2007. aasta suvel korraldatud 1001 turisti intervjuude² tulemusi ja ESA andmeid Eestis majutatud ja piiri ületanud väliskülastajate kohta.

Võib öelda, et turistide küsitluse vastused langevad paljuski kokku kauplusespetsialistide poolt antud hinnangutega.

Hinnangute tegemisel on samuti kasutatud Rootsis ja Soomes tehtud põhjalikke uurin- guid elanikkonna alkoholitarbimisest³, kus lisaks riikliku statistika andmetele tarbimise kohta

² Eesti toidu kuvand turistide seas (välisturistide küsitlus), Tallinn 2007. Eesti Konjunktuuriinstituut. Intervjueeriti kokku 1001 väliskülastajat Tallinnas ja suuremates turismipiirkondades

³ 1.Resandeförsel av alkohol. SoRAD, Stockholm 2006.

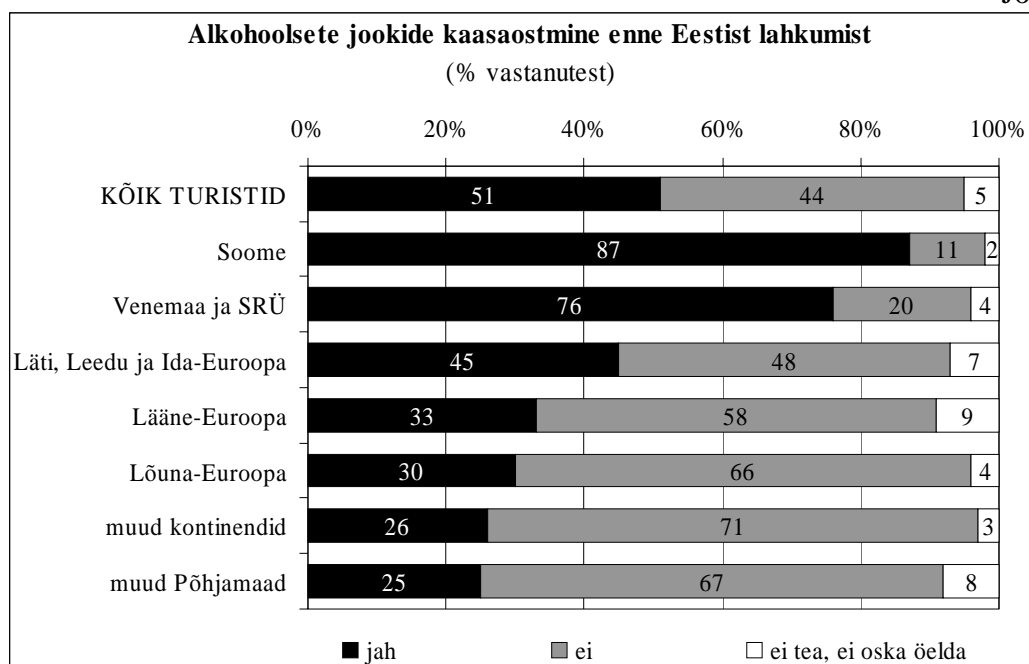
2.Den totala alkoholkonsumtionen i Sverige under 2007. SoRAD, Stockholms Universitet. 2007

on käsitletud ka välismaal tarbitud ja välismaalt kaasa toodud alkoholsete jookide osa nende maade elanike alkoholsete jookide tarbimises, aga ka salaalkoholi osakaalu. Soomlaste ja rootslaste ostud moodustasid ka 2007. aastal peamise osa väliskülastajate alkoholsete jookide ostukogustest Eestis.

Turistide küsitluse järgi **ostis või kavatses** Eestist alkoholsete jooke **kaasa osta** 51% küsitletutest. Võrreldes aasta varasema küsitlusega, on alkoholi kaasostjate osakaal turistidest vähenenud 3%-punkti võrra. Alkoholi ei ostnud ega plaaninud kaasa osta 44% küsitletutest ja 5% ei osanud seda öelda (joonis 1). Kõige enam väljendasid kaasostmise soovi Soomest (87%), Venemaalt ja teistest SRÜ riikidest (76%) ja Lätist-Leedust ning teistest Ida-Euroopa riikidest pärit turistid (45%). Lõuna-Euroopast, teistelt kontinentidelt ja teistest Põhjamaadest pärit turistid plaanisid alkoholi kaasa osta aga oluliselt vähem (vastavalt 30%, 26% ja 25%). Seega, mida lähemalt maalt turist Eestisse saabus, seda tõenäolisemalt ostis ta kaasa alkoholsete jooke.

Joonis 1

Allikas: EKI (tarbijauuring)

Võrreldes 2006. aastaga külastas 2007. aastal Eestit vähem välituriste, riikide nimistu, kust turistid Eestisse saabusid, oli aga pikem. Soome turistide osakaal vähenes ja kuna varasematel aastatel ostsid suurtes kogustes enamasti alkoholi laevaga reisivad Soome turistid, siis keskmised alkoholiostud turisti kohta vähenesid. Põhjusi oli siin mitmeid: 1) Eestis on alkoholsete jookide ja toidukaupade hinnad tõusnud ja osad lõbustusasutused suletud. Soome turistid külastavad nüüd Lätit, Leedut ja Venemaad, kus alkoholi hinnad on 30% madalamad kui Eestis; 2) Soomes on lahjade alkoholsete jookide hind langenud ja laeva-

3. Tilastokeskus, Suomalaisten matkailu -tutkimuksen yhteydessä tehtävä tuontikysely

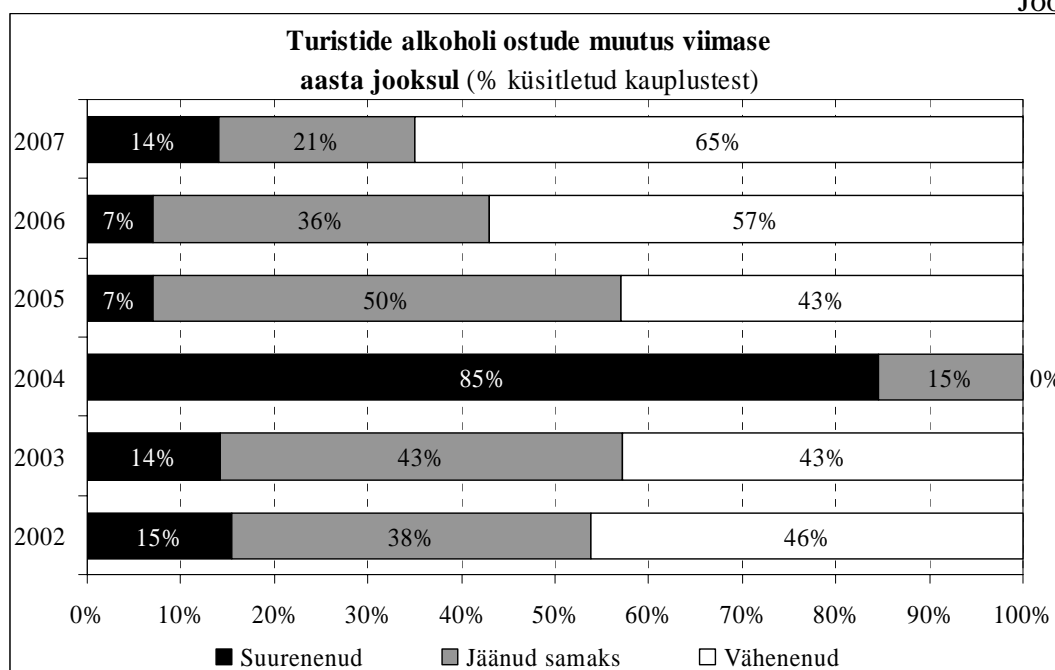
4.STAKES – Sotsiaali- ja tervisealan tutkimus- ja kehittämiskeskus, teade 3/2008.

5.Alkoholijuomien matkustajatuontiseuranta 2007. TNS Gallup OY.

piletid Eestisse kallinenud. Sel aastal suurenes alkoholipoodide hinnangul Norrast, Inglismaalt ja Itaaliast saabunud turistide osakaal.

EKI kaupluste küsitluste tulemustest selgus, et Tallinna vana- ja kesklinna kaupluste alkoholsete jookide ostudest moodustavad turistide ostud üle poole, Mere puiestee äärsetes ja sadamapiirkonna kauplustes aga 70%-100%. Turistide arvu kasvu märkisid 14% uuringusse kaasatud kauplustest. 21% turismipiirkonnas asuvatest alkoholikauplustest hindas turistide oste 2007. aastal võrdseks eelmise aastaga ja 65% kauplustest vähenenuks (joonis 2). Alkoholistude vähenemist turisti kohta keskmiselt märkisid mitmed sadamapiirkonna kauplused, mida külastavad enamuses laevadega reisivad turistid (soomlased).

Joonis 2

Allikas: EKI (alkoholi kaupluste spetsialistide küsitlus)

Turistidel, kes ostsid või kavatsesid alkoholi kaasa osta, paluti intervjuudes nimetada milliseid alkoholsete jooke nad kaasa ostsid või kavatsesid osta. Tegemist oli lahtise küsimusega, kus etteantud loetelud puudusid. Lahtisele küsimusele vastasid peaaegu kõik, kes väljendasid alkoholsete jookide kaasaostu soovi ehk 51% küsitletutest. Tulemused on toodud tabelis 2.

Selgus, et alkoholsetest jookidest eelistasid turistid kaasa osta kangemaid jooke: likööri (46% turistidest, kes ostsid Eestist kaasa alkoholi), viina (44%) ja lahjematest õlut (42%). Õlle populaarsus ei ole üldiselt aastaga tõusnud, v.a soomlastel (60%). Likööri vastu on huvi tõusnud ja seda kõikide riikide turistidel, v.a muudelt kontinentidelt saabunud. 97% Venemaa ja SRÜ turistidest ostsid kaasa likööri, peamiselt Vana Tallinnat. Võib väita, et Vana Tallinnast pole paremat Eesti alkoholsete jookide kaubamärki idanaabrite juures. Kuid turistidele meeldivad endiselt ka näiteks marjaliköörid: astelpaju, mustsõstra, punase sõstra, muraka, maasika, metsmaasika, vaarika, kirsiliköörid; muna-, šokolaadiliköörid. Mitmel korral nimetati Kännu Kukke, Jägemeistrit, Kiiu Tornit. Valdavalt osteti kaasa Eesti tootjate toodangut.

Kangematest alkoholsetest jookidest osteti kaasa viina (44%), sh peamiselt Saaremaa viina (40%-list ja 80%-list), Viru Valget ja Nipernaadi viina. Nimetati ka Russkii Standarti, Mannheimeri vodkat, Smirnoffi, Lahe ja Talu viina jt. Suuremat huvi viina kaasaostmise vastu näitasid üles soomlased ja muudelt kontinentidelt saabunud. Kaasaostetavad joogid olid enamasti Eesti päritolu. Turistide soovid konjaki, brändi, viski ja rummi ostmisel olid samal tasemel 2006. aasta küsitluse tulemustega (14%). Siin valiti tuntud välismaiseid marke nagu Long John ja Scottish Leader, Grants ja Famous Grouse, Valge Kurg jt. Suuremad huvilised olid soomlased, lõunanaabrid ja teised Põhjamaadelt pärit turistid.

Lahjematest alkoholsetest jookidest eelistati kaasa osta siidreid, Gin Long Drink (16%) ning veine ja vahuveine ning šampusi (13%). Lahjemat alkoholi eelistasid kaasa osta peamiselt soomlased.

Tabel 2

Alkohoolsed joogid, mida turistid Eestist kaasa ostsid

(% turistidest, kes ostis või kavatses alkoholseid jooke kaasa osta)

Kaasaostetud alkohol	KÕIK		Soome		Teised Põhja-maad		Venemaa ja SRÜ		Läti, Leedu, Ida-Euroopa		Lääne-Euroopa		Lõuna-Euroopa		Muud kontinendid	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
Vastanute arv	542	514	210	271	98	65	73	61	35	26	57	46	45	30	25	15
Liköör (sh Vana Tallinn)	41	46	28	37	37	42	86	97	60	65	28	33	42	47	40	33
Viin (sh Saaremaa viin ja Viru Valge)	41	44	51	58	32	23	21	18	26	31	49	52	47	17	32	53
Õlu (sh Saku õlu)	43	42	53	60	46	32	22	12	37	12	40	17	29	33	52	20
Siider, gin long drink	9	16	20	28	3	5	0	0	6	4	2	4	0	0	8	7
Konjak, viski, brändi, rumm	14	14	28	22	10	12	1	0	3	12	5	2	2	0	0	0
Vein, vahuvein, šampus	11	13	18	19	11	11	4	0	6	0	9	4	0	17	4	0
Muu (traditsioonilised Eesti joogid jms)	2	5	0	6	1	8	4	3	3	4	4	9	2	3	0	0

Allikas: EKI (tarbijauuring)

Tabel 3

Ühe konkreetset alkoholset jooki ostva väliskülastaja keskmine ostukogus turismipiirkonna kauplustes (liitrites)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Viin	1.0	1.2	3.0	2.5	2.5	2.0
Konjak/brändi	0.8	0.9	1.1	1.5	1.2	1.1
Liköör	1.1	0.9	1.3	1.7	1.7	1.4
Õlu	11.3	12.6	21.6	18.4	10.9	6.3
Siider	...	...	12.1	11.3	6.8	5.2
Long drink	...	...	13.1	12.6	6.5	6.5
Vein	...	...	2.9	2.5	2.5	2.5

Allikas: EKI (alkoholi kaupluse spetsialistide küsitlus)

Uuring kauplustes näitas, et Eestist 2007. aastal kaasa ostetud alkoholsete jookide keskmised ostukogused turisti kohta võrreldes 2006. aastaga vähenesid märgatavalt kõigi

nimetuste osas (tabel 3). Võrreldes varasemate aastatega saabus rohkem turiste paljudest riikidest lennukiga ning nemad sadamapiirkonna kauplustesse ei sattunud, ka kaugetest riikidest kruisilaevadega Eestisse saabunud turistid viidi vanalinna, mistõttu Tallinna vanalinna. Samuti nentisid kesklinna kauplused turistide arvu suurenemist ja seetõttu vähenesid turistide ostud just sadamapiirkonnas asuvates kauplustes (Merekeskus, Sadamarket). Sadamapiirkonna kauplustest märkis ainsana alkoholiostude suurenemist nii turistide kui ka kohaliku elanikkonna poolt Norde Centrumis asuv Eesti kõige suurem ja 2006. aastal Eesti Eduka Ettevõtte tunnistuse pälvinud Winestore kauplus.

Käibekasvu märkis ka Narva mnt 7 asuv Liviko kauplus ja seda tänu väga soodsale asukohale. Kauplus asub suurte uute hotellide lähisel. Selles kaupluses käib palju hotellis peatuvaid soomlasi, kellel on siit mugav oma ostud sooritada.

Erinevate rahvuste alkoholsete jookide ostukäitumine on küsitletud kaupluste spetsialistide hinnangul erinev. Laevaga reisivad soomlased ostavad põhiliselt odavaid viinasid, likööre, õlut, siidreid ja long drinke. Sadamapiirkonna kauplustes olid ostuturistidele müügil lisaks Rahva Viinale, Laua Viinale uued odavad viinad Rõõmu Allikas ja Veskimeister, mida teistes kauplustes ei olnud. 2007. aastal suurenes soomlaste ostudes Eesti tootjate long drinkide ja siidrite osakaal, eriti suurenesid A. Le Coq Gin Long Drinki ostud. Samas vähenes importjookide osatähtsus. Samuti on soomlaste veinieelistuseks odavad veinid ja odavad vahuveinid. Varasemast enam jälgisid soomlased hoolega kõikide alkoholsete jookide hinnasilte ja eelistasid odavamaid tooteid. Kallim hind tähendas paljudel juhtudel loobumist osta lemmikviinasid Viru Valget ja Saaremaad. Suur osa Soome turistide ostavad kaasa Eesti marjalikööre. Uus trend soomlastel on osta Eestist kaasa suurtes kogustes energijooke.

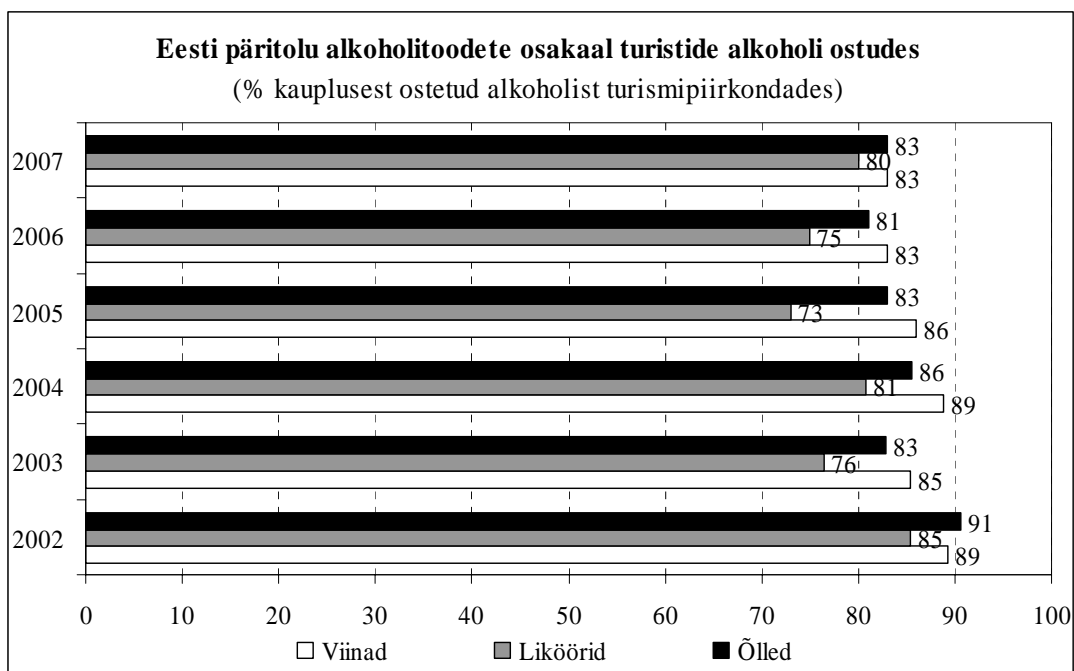
Rootslased eelistavad osta viskit, konjakit ja veine (sh Odessa vahuvein) ning importõlut, -siidrit ja -long drinki. Võrreldes eelmise aastaga kasvas ostudes kallimate margikonjakite ja kvaliteetveinide osakaal. Kesklinna kauplusi külastavad paljudest riikidest lennukiga saabunud turistid, kelle hulgas on ka palju veinigurmaane, kes ostavad siit kalleid kindla piirkonna veine kollektsioonidesse. Palju on suurenenud Uue Maailma Veinide ostmine seepärast, et need on keeratava korgiga pudelites. Uus trend nii Eesti kodanike kui turistide hulgas on investeerimine alkoholi: head perekonjakid ja kvaliteetveinid. Märkatavalt suurenesid sel aastal kaugematest riikidest lennukiga saabunud turistide minipudelites alkoholi ostud.

Turistidelt, kes ostsid või kavatsesid alkoholsete jooke kaasa osta, küsiti täiendavalt kaasaostetava toote **Eesti päritolu olulisuse** kohta. Alkoholi kaasaostjatest (kokku 51% turistidest) pidas toote eestimaist päritolu oluliseks 61% (2006.a 68%). Eesti päritolu ei ole oluline 24%-le alkoholi kaasaostjatest. Alkoholi eestimaist päritolu hindasid enam Venemaa ja muude SRÜ riikide ning muude kontinentide turistid (vastavalt 91% ja 77%, joonis 4). Erinevalt käitusid aga Soome turistid, kellest 48% pidas eestimaist päritolu oluliseks, 32% ei pidanud oluliseks ja 20% ei osanud öelda. Soome turistide olulisim väärtustamise kriteerium oli alkoholi hind ja seejärel maitse. Eestisse tullakse ostma harjumuspäraseid ja taskukohaseid jooke, mitte ei osteta huvitavuse või eripärasuse eesmärgil. Sellist ostukäitumist täheldati ka eelmisel aastal. Alkoholi kaasaostmisel soovisid eestimaist pigem esimest korda Eestit külastanud turistid (70%). Mitmekordsed külastajad, kellest valdav osa on soomlased, eelistasid

ostmisel küll enamuses eestimaist (51%), kuid väga suurele osale polnud see argument hinna kõrval oluline.

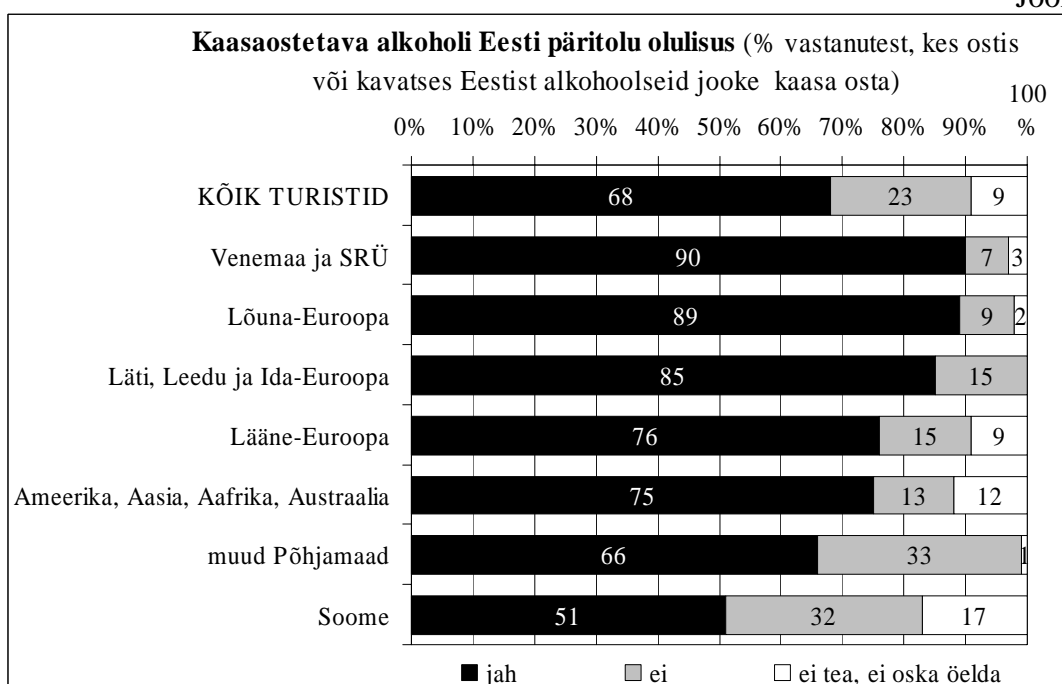
Eestist kaasaostetava alkoholi eestimaaisuse eelistamist näitas ka alkoholikaupluste spetsialistide küsitlus, kust selgus, et endiselt oli suurem osa turistide poolt kaasaostetud alkoholsetest jookidest Eestis toodetud.

Joonis 3

Allikas: EKI (alkoholi kaupluste spetsialistide küsitlus)

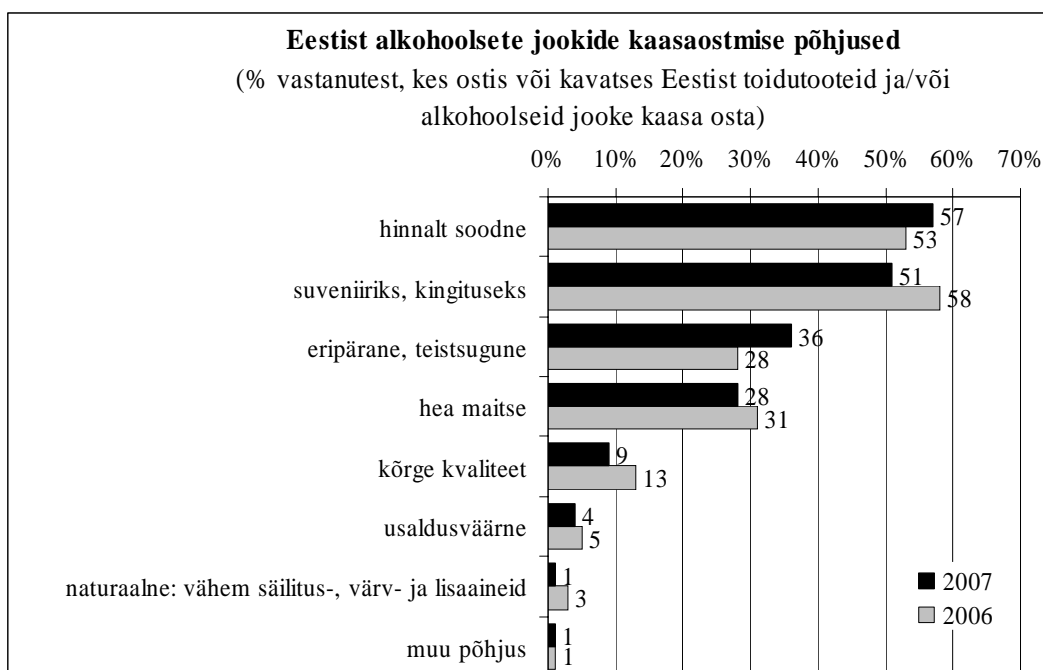
Joonis 4

Allikas: EKI (tarbijauuring)

Turistidelt küsiti ka Eestist alkoholsete jookide **ostumotiivide** kohta, millest selgus, et alkoholsete jooke osteti peamiselt soodsa hinna tõttu (57%), suveniiriks või kingituseks (51%) ning eripära (36%), hea maitse (28%) või kõrge kvaliteedi tõttu (9%, joonis 5). Võrreldes 2006. aastaga mainiti sagedamini soodsa hinna ja eripära põhjust, suveniiriks või kingituseks ostmist, kõrget kvaliteeti aga vähem. Turistide alkoholiostude motivatsioon erines riigiti, kust nad Eestisse tulid. Tihedamini Eestit külastavad soomlased pidasid alkoholi puhul tähtsaks soodsat hinda ja head maitset, teiste riikide turistidel oli peamiseks kingituse või suveniiri funktsioon. Ida- ja lõunanaabritel ning muudelt kontinentidelt saabunutel lisandus teistsuguse toote, eripära argument.

Joonis 5

Allikas: EKI (tarbijauuring)

Turistide küsitlusest selgus, et keskmiselt **kulutas** üks Eestit 2007. aasta suvel külastanud turist toidu ja alkoholsete jookide peale 1457 krooni ööpäevas (2006.a 766 kr). Välis- turistide poolt toidule ja alkoholsetele jookidele tehtud kulutustest moodustasid kauplustes tehtud ostud keskmiselt 49% (715 kr) ning toitlustusasutustes tehtud kulutused 51% (742 kr), eelmisel aastal toidupoes 45% (345 kr) ja toitlustuses 55% (421 kr).

Turistide kulutused toidule ja alkoholsetele jookidele olid väga erinevad, kuid iga turist kulutas sellest keskmiselt 67% toidule ja 33% alkoholile (2006. aastal vastavalt 72% ja 28%). Kuna soomlaste kogukulutused toidule ja alkoholile kokku ning ka alkoholile eraldi olid märgatavalt suuremad kui teistest riikidest pärit turistidel, siis kaalutud keskmisena võttes kaldusid vastused tugevalt suuremate alkoholikulutuste suunas. Seega antud uuringus kasutatud turistide päritolu jaotuse puhul jagunesid keskmised rahasummad järgmiselt: 39 % (2006.a 53%) kulutati toidule ja 61% (2006.a 47%) alkoholsetele jookidele. 2007. aastal muutus toit Eestis tunduvalt kallimaks, siis oli suund ostukuludes, eriti Soome turistide ostu-

des, rohkem alkoholile. Soomlaste endi ostudes oli alkoholi ostukulude osakaal toidukulutustes koguni 76% (2006.a 62%), teistel 22-32% (2006.a 23-30%). Alkoholikulude osakaal oli väiksem lõuna-eurooplastel ning venelastel ja SRÜ riikidest pärit turistidel. See on ka loogiline, sest lõuna-eurooplastel on alkoholsete jookide suhtes teistsugused maitse-eelistused (veinid) ning venelastel (õlu ja viin) üsna samasugused kui meil, kuid hind omal maal soodsam. Selgelt oli näha, et alkoholi kaasaostvatel turistidel kulus suurem osa (90%) toidu- ja alkoholikuludest alkoholi ostmiseks kui vaid kohapeal tarbinutel (22%). See on jällegi näide ostuturistide ning puhkuse- ja ärituristide erinevast ostukäitumisest Eestis.

Alkoholsete jookide **hinnad**, vaatamata hindade tõusule Eestis ja langusele Soomes, on Eestis võrreldes Soome ja Rootsi endiselt tunduvalt madalamad. Näiteks maksis 2007. aasta septembris 0,7-liitrine pudel 38-40%-list kohalikku enamostetatavat viina Stockholmis 320.27 krooni (2006 325.48 kr), Helsingis 202.00 krooni (202.00 kr), kuid Tallinnas maksis madalama hinnaklassi viin 92.68 (87.68 kr) ja kõrgema hinnaklassi viin 157 krooni (147.82 kr). Pooleliitrine pudel 4,3-4,7%-list heledat õlut maksis Stockholmis 14.85 krooni, Helsingis 29.37 krooni ja Tallinnas 11.37 krooni. Soomlaste poolt armastatud marjaliköörid maksavad Tallinnas keskmiselt 53.91 ja 45%-line Vana Tallinna liköör 100.07 krooni 0,5-liitrine pudel. Nii Rootsis kui Soomes müüakse alkoholsete jooke (v.a lahjemad õlled, siidrid) ainult riiklikes spetsialiseeritud alkoholsete jookide kauplustes, seega on nende kättesaadavus oluliselt piiratum kui Eestis.

Hinnavahe on ka põhjuseks, miks suur osa Eesti väliskülalistest alkoholsete jooke siit koju kaasa viib. Väliskülastajad kulutavad alkoholile Eestis nii kauplustest kojuviimiseks kaasa ostes kui ka toitlustusettevõtetes kohapeal tarbides. Majutatud väliskülastajate arvukuse kasvuga on suurenenud alkoholsete jookide tarbimine toitlustusettevõtetes, seda eriti lahjade jookide osas.

Eestit külastanud välisriikide kodanike **kulutused alkoholile** olid 2007. aastal keskmiselt 264 krooni ühe täisealise külastaja kohta (kasv 12%, 2006.a 236 kr). Kuigi turistide arv vähenes ja vähenes ka kaasaostetav alkoholikogus, suurenes samas aga kaasaostetavate alkoholide valikus parema kvaliteediga ja kõrgema hinnaga toodete osakaal. Samas oli ka keskmine hind 2007. aastal alkoholile kõrgem kui aasta varem. Arvutuste kohaselt ulatus **väliskülastajate poolt kauplustest ostetavate alkoholsete jookide käive jahinnas** 2007. aastal hinnanguliselt 880-890 miljoni kroonini. Alkoholsete jookide 2007. aasta jaekäibest kauplustes (4733 mln kr, 2006.a 3950 mln kr) moodustab välisturistide kaasaostude osakaal ligikaudu 19%-ni. Rahaliselt kulutati enam viina ostmiseks, mille ostukulud ulatusid 2007. aastal 290 miljoni kroonini, moodustades 1/3 välisostude kogukuludest alkoholile. Peale selle kulutati alkoholile ka toitlustusettevõtetes ja laevadel (endises maksuvabas piirkonnas enne Eesti EL-iga liitumist). Laevade kaupluste ja toitlustuse jaekäivet ei arvestata Eesti kogu jaekäibesse ja seega ei ole turistide alkoholioste laevadelt antud uuringus arvestatud ka rahalises vääringus. Rahalist käivet toitlustusettevõtetes on raske hinnata, kuna EKI-l puuduvad ülevaated alkoholsete jookide keskmistest väljamüügihindadest nendes ettevõtetes.

Põhilise osa turistide alkoholiostudest moodustasid endiselt Soome kodanike ostud, kuivõrd Eestit külastanud välisriikide kodanikest olid peaaegu pooled soomlased ja Soomega

on Eestil ka tihedaim liiklusside. Soomlaste ostueelistuseks olid suuremas osas Eesti tooted või Soomes toodetud alkohoolsed joogid. Kauplustest enamostetavate alkohoolsete jookide väliskülastajate ostumahud on toodud tabelis 4.

Tabel 4

Turistide poolt kaasaostetud alkohoolsete jookide kogused (miljon liitrit)

	2003*	2004	2005	2006	2007	Kasv -,+ %
KAUPLUSTEST						
Õlu	8,0	16,0	14,0	9,0	6,0	-33,3
Kange alkohol	1,9	4,0	3,5	3,7	3,1	-16,2
sellest viin	1,3	3,1	2,1	2,2	1,8	-18,2
konjak, viski jt	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,0
liköörid	0,4	0,6	0,8	0,8	0,7	-12,5
Vein	1,2	1,8	1,5	1,5	1,4	-6,7
Lahjad alkohoolsed joogid	...	2,4	2,3	2,9	2,6	-10,3
Kokku 100%-lises alkoholis	1,29	2,60	2,58	2,26	1,82	-19,5
LAEVADELT						
Õlu	3,7	9,0	9,0	10,0	9,0	-10,0
Kange alkohol	1,1	2,1	1,7	1,7	1,6	-5,9
sellest viin	0,5	1,5	1,0	1,0	0,9	-10,0
konjak, viski jt	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,0
liköörid	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,0
Vein	0,2	0,9	0,8	0,8	0,7	-12,5
Lahjad alkohoolsed joogid	...	1,2	2,0	3,2	2,9	-9,4
Kokku 100%-lises alkoholis	0,63	1,40	1,32	1,48	1,35	-8,8
KOKKU KAUPLUSTEST JA LAEVADELT						
Õlu	11,7	25,0	23,0	19,0	15,0	-21,1
Kange alkohol	3,0	6,1	5,2	5,4	4,7	-13,0
sellest viin	1,8	4,6	3,1	3,2	2,7	-15,6
konjak, viski jt	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,0
liköörid	0,7	0,9	1,2	1,2	1,1	-8,3
Vein	1,4	2,7	2,3	2,3	2,1	-8,7
Lahjad alkohoolsed joogid	...	3,6	4,3	6,1	5,5	-9,8
Kokku 100%-lises alkoholis	1,92	4,00	3,90	3,74	3,17	-15,2

* laevadelt ostud olid 2003. aastal maksuvabast tsoonist ning need Eesti siseturu müügis ei kajastunud.

Allikas: EKI

2007. aastal vähenesid **kauplustes välisküllastajate poolt ostetavate alkoholsete jookide kogused** kõikide jookide osas. Arvestatuna 100%-lises alkoholis vähenesid välisküllastajate ostud 2006. aasta suhtes 19,5% ja olid kokku 1,82 miljonit liitrit.

Välisküllastajate alkoholsete jookide kaasaostudele kauplustest lisanduvad ostud laevadelt (enne liitumist maksuvabadest piirkondadest). Laevadelt ostud on kauplustest ostudest suuremad lahjade jookide ja õlle osas, kangete jookide ostukogused on aga laevadelt ligi poole väiksemad kui kauplustest ehk ligikaudu kolmandiku välisküllastajate poolt väljaviidavast kogusest (tabel 4). 2007. aastal vähenesid ka laevadelt kaasaostetavate alkoholsete jookide ostukogused.

Laevadel müüdavate alkoholsete jookide maht 100%-lises alkoholis langes 2007. aastal 1,35 miljoni liitrini (2006.a 1,48 mln l) ja oli 8,8% väiksem aasta varasemast mahust. 2007. aastal viisid välisküllastajad Eesti kauplustest ja laevadelt ostetuna kaasa alkoholseid jooke kokku 3,17 miljonit liitrit arvestatuna 100%-lises alkoholis, mis on 15,2% vähem kui 2006. aastal (3,74 mln l). Turistide kaasaostud tuleks Eesti siseturust maha arvestada, et hinnata Eesti elanike tarbimist. 2007. aastal tuleks seetõttu alkoholsete jookide siseturul müügist 100%-lise alkoholi arvestuses maha arvestada 3,17 mln liitrit ehk 2,36 liitrit kokku ühe Eesti elaniku kohta, kusjuures 1,36 liitrit tuleb välisküllastajate kauplustest ostu arvelt ja 1,0 liitrit laevadelt ostu arvelt (tabel 5).

Tabel 5

Turistide poolt kaasaostetud alkoholi kogus aastas 100%-lises alkoholis
(kauplustest ja laevadelt kokku)

	2003*	2004	2005	2006	2007
Kokku mln liitrit	1,29	1,32	3,90	3,74	3,17
Liitrit 1 Eesti elaniku kohta	0,95	2,95	2,89	2,79	2,36

*ainult kauplustest, sest maksuvabast tsoonist (laevadelt) ostud Eesti siseturu mahus ei kajastunud
Allikas: EKI

Välisküllastajate poolt kauplustest ja laevadelt ostetud alkoholikogustele lisandub veel turistide alkoholi tarbimine toitlustusettevõtetes, kus tarbimismahud on tunduvalt väiksemad ja mida uuriti 2006. aastal esmakordselt. 2007. aasta suvel viidi EKI poolt läbi analoogne turistide küsitlus.

Turistide alkoholi tarbimine Eestis kohapeal

Turistidele esitatud küsimustes paluti hinnata nende poolt päevas tarbitud alkoholsete jookide koguseid ette antud jookide liikide alusel. Koondtulemused on toodud tabelites 6-9.

Kõige sagedamini jõid turistid alkoholsetest jookidest Eestis olles õlut, mida märkis 42% küsitletutest (tabel 6). Veine jõi 24% ja teisi jooke 15-17% küsitletutest. Turistide päritolumaade jaotumise alusel olid eelistused enam-vähem samasuguses järjestuses, vaid Lõuna-

Euroopa riikidest pärit turistide seas oli õllejoojate osakaal keskmisest madalam ja eelistus kuulus veinile. Soomest pärit turistid edestasid keskmist taset kõikide jookide osas, mistõttu turistide kohapeal tarbitud alkoholsetest jookidest langes soomlastele enamike jookide osas üle 40%, teiste kangete jookide (liköörid) osas isegi 73% (tabel 7). Kusjuures soomlaste osakaal küsitluses oli 31%.

2007. aastal tarbis üks Eestis kohapeal alkoholi tarbinud turist alkoholi keskmiselt rohkem kui 2006. aastal ja ka alkoholi kohapeal tarbinute osakaal oli keskmiselt kõrgem kui aasta varem. Ka kulutuste suurenemine alkoholile näitas turistide alkoholi tarbimise kasvu. Sealjuures mõjutas keskmisi näitajaid tugevasti soomlaste kohapealse alkoholitarbimise kasv, teiste riikide turistidel võis täheldada alkoholi tarbimise vähenemist ja isegi tarbitud alkoholi-liikide struktuurimuutusi. Näiteks suurenes Lõuna-Euroopast pärit turistidest veini tarbinute osakaal aastaga 20%-lt 40%-le ja samas vähenes õlut tarbinute osakaal 66%-lt 26%-le. Selle põhjuseks võib olla erinev hinnatõus erinevatel jookidel toitlustuses, samuti üsna jahe juulikuu.

Tabel 6

Turistide poolt 2006-2007. aastal Eestis kohapeal tarbitud alkoholsete jookide keskmised kogused

		Viin, ml		Teised kanged, ml		Õlu, liiter		Vein, ml		Lahjad, liiter	
		2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
Kõik turistid	vastanute %	12	17	13	17	60	42	19	24	13	15
	tarbinute keskmine	124,3	143,8	68,7	100,2	1,0	1,7	315,4	345,8	0,52	0,9
	turistide keskmine	15,0	24,1	8,7	17,3	0,6	0,7	59,6	82,2	0,07	0,13
Soome	vastanute %	17	26	14	31	63	65	17	33	22	26
	tarbinute keskmine	125,2	176,9	62,8	130,9	1,3	2,5	472,1	369,6	0,57	1,13
	turistide keskmine	20,9	14,3	9,0	12,7	0,82	0,5	80,5	38,0	0,13	0,09
Teised Põhjamaad	vastanute %	7	7	18	11	62	23	24	16	9	12
	tarbinute keskmine	90,7	67,2	66,7	61,5	0,73	1,0	241,7	228,2	0,36	0,49
	turistide keskmine	6,4	1,2	12,2	1,6	0,45	0,1	58,9	8,7	0,03	0,01
Venemaa, SRÜ	vastanute %	15	20	17	14	58	41	23	18	9	7
	tarbinute keskmine	92,9	178,8	82,5	56,7	1,06	0,9	310,5	240,7	0,66	0,55
	turistide keskmine	14,0	3,0	14,2	0,7	0,62	0,03	70,1	3,6	0,06	0,0
Ida-Euroopa	vastanute %	14	17	7	10	46	38	15	16	19	12
	tarbinute keskmine	98,8	127,0	80,0	73,3	1,1	0,9	522,2	413,3	0,51	0,35
	turistide keskmine	13,4	1,3	5,4	0,4	0,5	0,02	79,7	3,7	0,1	0,0
Lääne-Euroopa	vastanute %	8	14	10	12	63	42	17	17	10	10
	tarbinute keskmine	178,6	143,3	50,6	65,0	0,82	0,9	239,0	474,1	0,45	1,26
	turistide keskmine	14,5	2,6	5,0	1,0	0,52	0,05	41,7	10,9	0,04	0,02
Lõuna-Euroopa	vastanute %	12	11	5	7	66	26	20	40	2	10
	tarbinute keskmine	100,0	60,8	144,0	65,0	0,85	0,9	204,3	348,3	0,5	0,57
	turistide keskmine	11,7	0,7	7,0	0,5	0,56	0,03	4,17	15,0	0,01	0,01
Ameerika Aasia jt	vastanute %	12	17	8	11	48	41	12	10	5	6
	tarbinute keskmine	191,1	83,3	66,7	45,0	0,96	0,7	139,4	335,0	0,5	0,58
	turistide keskmine	22,3	1,0	5,2	0,4	0,46	0,02	16,3	2,3	0,03	0,0

Allikas: EKI (tarbijauuring)

Tabel 7

Turistide poolt Eestis 2007. aastal kohapeal tarbitud alkoholsete jookide kogumahu jagunemine turistide päritoluriigi või -regioonide alusel (% , sulgudes 2006.a)

	Turistide osakaal küsitluses	Viin	Teised kanged	Õlu	Vein	Lahjad
Soome	31 (30)	59 (42)	73 (31)	71 (40)	46 (40)	67 (58)
Teised Põhjamaad	24 (20)	5 (8)	9 (28)	8 (15)	11 (20)	10 (9)
Venemaa, SRÜ	8 (9)	13 (9)	4 (15)	5 (9)	4 (11)	2 (8)
Ida- Euroopa	6 (6)	5 (5)	3 (4)	3 (5)	5 (8)	2 (8)
Lääne-Euroopa	13 (17)	11 (17)	6 (10)	7 (15)	13 (12)	12 (12)
Lõuna-Euroopa	11 (10)	8 (8)	3 (8)	3 (10)	18 (7)	5 (2)
Ameerika, Aasia jt	7 (8)	11 (11)	2 (4)	3 (6)	3 (2)	2 (3)

Allikas: EKI (tarbijauuring)

Turistide küsitluse alusel tarbisid välisturistid Eestis olles 2007. aastal alkoholsetid jooke 100%-lises alkoholisisalduses kokku 1,0 miljon liitrit, mis on mullusest 25% enam (tabel 8). Seega toimus kohapeal tarbimises vastupidine tendents kaasaostudega võrreldes, kus olid lan- gused mõnes alkoholiliigi kogustes üsna tugevad.

2007. aasta Eesti alkoholi siseturu müügist tuleb maha võtta lisaks turistide kauplus- test ja laevadelt kaasaostetud kogusele veel välisküllastajate kohapeal tarbitud kogus, mis kokku oli 1,0 miljonit liitrit 100%-list alkoholi ehk keskmiselt ühe Eesti elaniku kohta 0,75 liitrit 100%-list alkoholi aastas (tabel 8).

Tabel 8

Turistide poolt Eestis kohapeal tarbitud alkoholsete jookide kogused 2006. ja 2007. aastal

	Kokku 100%- lises alkoholisisalduses	Pudelile märgitud alkoholisisaldusega				
		Viin	Teised kanged	Õlu	Vein	Lahjad
Kokku mln l - 2006	0,81	0,25	0,13	10,08	0,1	1,26
2007	1,0	0,36	0,23	10,6	0,13	2,27
Keskmiselt ühe Eesti elaniku kohta liitrites						
2006	0,6	0,19	0,10	7,50	0,07	0,94
2007	0,75	0,27	0,17	7,9	0,10	1,69

Allikas: EKI

Järelikult tuleks kokku Eestis 2007. aastal müüdnud alkoholikogusest maha arvata välisturistide poolt kaasa ostetud ja koha peal tarbitud alkohol kogumahu 4,17 mln liitrit 100%-lises alkoholisisalduses ehk 3,11 liitrit ühe Eesti elaniku kohta (tabel 9).

Tabel 9

**Turistide poolt kaasaostetud ja kohapeal tarbitud alkoholi kogus kokku*
aastas 100%-lises alkoholis**

	2003**	2004	2005	2006	2007
Kokku mln liitrit	1,29	1,32	3,90	4,54	4,17
Liitrit 1 Eesti elaniku kohta	0,95	2,95	2,89	3,39	3,11

* 2006 ja 2007.aastal kaasaostud koos kohapeal tarbimisega, varasematel aastatel ainult kaasaostud.

**2003.aastal ainult kauplustest kaasa ostetud kogus, kuna vabatsoonis (laevadelt) ostud Eesti siseturus ei kajastunud

Allikas: EKI

Turistide alkoholi brändieelistused Eestis

Turistide poolt enamostetud alkoholsete jookide kaubamärgieelistuste selgitamiseks küsitles EKI turismipiirkonna alkoholikaupluste juhatajaid-müüjaid, kes jagasid oma tähelepanekuid eri rahvusest ostuturistide käitumise kohta ja töid igas tootegrupis välja 3 enamostetud tootemarki. Tulemused on toodud tabelis 10.

Tabel 10

Turistide poolt enamostetud alkoholsete jookide tootemargid (3 enamnimetatatu seas)
(% antud tootemärke nimetanud kauplustest)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Viin						
Viru Valge	100	100	100	86	86	64
Saaremaa	92	100	100	93	64	71
Hundijalavesi	8	43	14		7	
Koskenkorva	23	29	14	14	7	7
Kapteni		21	14			
Estonian Chistal Vodka	8	7	14		7	
Liiwi		7				
Russky Standart		7	7	14	14	7
Lahe Viin				7	7	7
Vergi				7	7	7
Stön			7	7	7	7
Laua Viin			7	7	7	7
Y2K			29		7	
Talu Viin				21	21	21
Eesti Standard Vodka						50
Veskimeister						21
Rõõmu Allikas						14

järgneb...

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Konjak						
Larsen	58	62	54	62	54	31
Meukow	42	46	46	15	8	31
Valge Kurg	33	38	69	15	15	
Hennessy	33	38	31	23	31	31
Chateau Montifaud		15	8			
Renault	8	8	15	15	8	8
Remy Martin	8	8	15	23	8	23
Napoleon Courier		8		23	15	23
Monnet Cognac		8	8			15
Henrik Brandy Pet	8			15	15	8
Hardy	8			15	15	15
St Remy Napoleon brändi			38	77	39	23
Maxime Trijoe			23			8
Red Label			15			15
Scottish Leader			8			
Crants			8			8
Famouse Crouse			23		8	15
Jack Daniels			8			
Royal Edinburg			8			
Marie XO			8			
Louis VX			8	8	8	
Ibis OX Brandy			8	23	8	8
Gröstedts					23	23
Gigri					8	8
Liköör						
Vana Tallinn	85	93	93	79	93	100
Metsmaasika, marjaliköör	100	86	86	93	93	93
Kohviliköör	15	29	29	50	29	29
Minty	-	29	14	14		
Bailyes	15	7	-	7	7	21
Amaretto		7	7	7	7	
Sambuka		7	7			
Brendaus		7				
Soome liköörid	8			14	14	14
Donna	8					
Kiu Torn	8					7
Astelpajuliköör						7
Jägermeister			14	29	36	36
Liviko Maasikaliköör				71	71	71
Kooreliköör			43	14	14	14
Boyleys Pisang			7			7
Koskenkorva Salmiakki			7			14

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Õlu						
Saku Originaal	100	100	100	100	100	100
A le Coq Premium	50	71	71	71	57	57
Koff	42	50	29	57	43	50
A le Coq Special						14
Tshehhi		7				
Saku Tume		7				
Frederik	8					
Holsten	8					
Lapin Kulta			7	14		14
Karjala			14	50	21	21
Mariestad				7	7	7
Saku Rock					14	14
A le Coq Double Bock					7	21

Küsitlusest selgus, et turistide **lemmikviinadeks** on endiselt AS Liviko Viru Valge ja AS Altia Saaremaa Viin, kuid ka Eesti Standard Vodka, mille populaarsus on tõusnud. Põhilised viina ostjad on soomlased, kuid kohvritega ostud on jäänud harvaks. Lennukiga reisivad soomlased ja teiste riikide turistid ostavad ühe pudeli viina, sageli Eesti viina asemel Venemaa Russky Standart ja Ukraina Mernaya Na Moloke.

Konjakitest-brändidest ostsid turistid Eestist kõige enam Prantsuse brändisid (St Remy Napoleon) ja konjakeid (Hennessy). Suurenenud on kallimate konjakite osakaal ostudes.

Likööridest ostsid turistid Eestist enamasti kaasa kas Vana Tallinnat või marjalikööre. Kõige populaarsem oli eriti soomlaste hulgas Liviko Maasikaliköör, samuti Liiwi Heliisi Metsmaasikaliköör. Väga populaarne on Jägermeister. Endiselt on ostetakse sageli ka erinevaid koore- ja kohvilikööre, nii eestimaiseid kui importlikööre.

Turistide poolt ostetud **õllede** sortiment on samas üsna väike, peamiselt ostetakse Eestist kaasa Saku Originaali. See on ka kõikides turismipiirkonna kauplustes müügil. Populaarsuselt teiseks kaasaostetavaks õlleks on A. Le Coq Premium ning Special. Soomlased ostavad ka Lapin Kulta, Koffi ja Karjalat.

Long drinkidest osteti põhiliselt importtooteid Sinebrychoffi ja Hartwalli (57%) ja Saku Gini 79%. Teistel toodetel oli turistide seas väiksem turuosa – A. Le Coq Gin Long Drink 21% ning Saku Zip 8%. Oluliselt suurenes võrreldes 2006. aastaga A. Le Coq Gin Long Drinki populaarsus.

Siidritest olid eelistatumad Upcider (57%), Golden Cap ja Saku Kiss (45%).

Veinide valik, mida turistid ostsid, oli väga lai. Enam on hakatud ostma kallimaid kvaliteetveine. Lisaks Tšiili veinidele olid turistide seas 2007. aastal väga populaarsed kindla piirkonna veinid Soave, Rioja, Tommasi Amarone, Chateau Vienx Orimes jt.

Alkoholsete jookide tarbimisuuringutest Rootsis ja Soomes

Rootsi range alkoholipoliitika (riiklik jaemüük, kõrge aktsiis) ja madalad tollimäärad reisijate alkoholi sisseveol (tabel 11) hoidsid alkoholi tarbimise 1995-1999. aastatel stabiilsena 8-8,5 liitri 100%-lise alkoholi piires ühe täiskasvanud (15-aastased ja vanemad) elaniku kohta. Sisseveopiirangute järk-järgulise vähendamise tulemusel hakkas 2000. aastast alates tarbimine kiiremini kasvama ja seda nii registreeritud kui registreerimata tarbimise kasvu tagajärjel. 2004. aastal, mil ühtlustati tollipiirangud EL-is üldiselt kehtivate tollimääradega, kasvas kogutarbimine veelgi, kuid registreeritud tarbimine vähenes 2003. aastaga võrreldes 4%. Kogutarbimise kasvu põhjustas registreerimata tarbimise 19%-line kasv. Viimane oli tingitud nii reisidelt kaasa toodud koguste kui salakaubanduse kasvust. Uuringute kohaselt kasvasid 2004. aastal reisidelt kaasa toodud kogused 18% ja salakaubandus 29%. 2004. aastal tarbis üks täiskasvanud rootslane keskmiselt 10,5 liitrit alkoholiseid jooke arvestatuna 100%-lises alkoholis, millest 2,7 liitrit oli reisilt kaasa toodud, 0,8 liitrit salaturult ostetud, 0,4 liitrit kodus valmistatud ja 6,6 liitrit registreeritud turult ostetud.

Tabel 11

Alkoholsete jookide tolli piirmäärad Rootsis

(liitrit ühe täiskasvanud reisija kohta)

Periood	Kanged (22 – 80%)	Aperitiivid (alla 22%)	Vein	Õlu
01.01 1995 –	1 kange või 2 aperitiivi		5	15
01.07 2000 –	1	3	20	24
01.01 2001 –	1	6	26	32
01.01 2002 –	2	6	26	32
01.01 2003 –	5	6	52	64
01.01 2004 – ("EL-kvoot)	10	20	90	110

Allikas: Rades direktiv 2000/44 EG, Finansdepartementet

Tabel 12

Alkoholi tarbimise struktuur Rootsi registreeritud ja registreerimata turul

Aasta	Tarbimine 100%-lises, l/1 täiskasvanu kohta	Osakaal kogutarbimisest, %			
		registreeritud turg	registreerimata turg		
			reisidelt toodud	kodus valmistatud	salaturg
2001	9,1	72	20	4	4
2002	9,9	70	19	5	6
2003	10,2	67	22	4	7
2004	10,5	62	26	4	8
2005	10,1	65	22	3	10
2006	9,7	69	19	3	9
2007	9,8	71	19	2	8

Allikas: SoRAD

2004. aasta jäi alkoholsete jookide tarbimises lähiaastate kõrgeima tasemega aastaks. 2005. aastal hakkas tarbimine vähenema ja vähenemine jätkus ka 2006. ja 2007. aastal (tabel 12). Positiivne trend on sealjuures registreeritud turu osakaalu suurenemine reisiselt kaasa toodud jookide osatähtsuse languse arvel. 2006. aastal moodustas registreeritud turg 69% ja 2007. aastal 71% alkoholsete jookide kogutarbimisest (2004.a 62%).

Kõikide reisiselt kaasa toodud jookide kogused suurenesid 2004. aastani ning vähenesid 2006. aastaks isegi allapoole 2002. aasta koguseid. Kiirem kasv 2003-2004. aastail ja 2005-2006. aastate aeglasem vähenemine on olnud kangetel piiritusjookidel. 2004. aastal suurenes kiiremini reisisjate poolt kaasa toodud kangete piiritusjookide kogus – 27% (tabel 13). Kaasaostetud õlle kogused suurenesid 21%, veinid 6% ja kogu kaasa toodud alkoholikogus 100%-lises alkoholis suurenes 20%. Osturiikideks on olnud madalama alkoholiaktsiisimääradega riigid, Saksamaa (2003. aastal 42% reisiselt toodud kogusest), Taani (24%) ja 2004. aastal lisandus siia ka Eesti.

Tabel 13

Rootslaste reisiselt kaasa toodud alkoholsete jookide dünaamika 2004-2006.a (mln l)

	2002	2003	2004	2005	2006	Muutus +,-%	
						2004/03	2006/05
Õlu	64,8	75,2	92,0	70,8	58,1	+21	-17
Vein	39,9	43,2	46,0	41,8	30,7	+6	-27
Piiritusjoogid	13,1	18,7	23,9	20,3	18,3	+27	-10
Kokku 100%-lises	13,7	16,7	20,2	17,1	14,3	+20	-16

Allikas: SoRAD

Piiritusjookide reisiselt kaasa toodud kogused moodustasid ka kõige kõrgema osakaalu nende kogutarbimises võrreldes veini ja õlle osakaaludega (tabel 14). Tabelist nähtub, et kõigi nende jookide reisiselt kaasa toodud osakaal on nende kogutarbimises alates 2005. aastast vähenenud.

Tabel 14

Reisiselt kaasa toodud jookide osakaal vastava joogi kogutarbimisest (%)

Aasta	Piiritusjoogid	Vein	Õlu
2001	29	18	21
2002	27	18	19
2003	40	20	17
2004	44	21	23
2005	40	21	20
2006	38	19	17

Allikas: SoRAD

Kõigi eelpool toodud tabelite alusel avalduvad suurimad muutused kangete piiritusjookide müügis ja nende reisiselt toodud kogustes (tabel 15).

Tabel 15

**Kangete piiritusjookide müük Systembolageti kauplustes
ja reisidelt kaasatoodud kogused (mln l)**

	2002	2003	2004	2005	2006	Muutus, +,- %	
						2004/2003	2006/2005
Systembolaget	23,3	22,1	19,2	18,5	18,7	-13,1	+1,1
Reisidelt toodud	13,1	18,6	23,9	20,3	18,3	+28,5	-9,2

Allikas: SoRAD

Rootsis osteti 2003. aastal Systembolageti kauplustest 49% kogu tarbitavast alkoholist. Kogu registreeritud turg moodustas samal ajal 67% kogutarbimisest. 2004. aastal langes Systembolageti osakaal 43%-le ja registreeritud turu osa 62%-le kogutarbimisest. 2005. aastal, reisilt kaasa toodud jookide osakaalu vähenemise tulemusel, suurenes Systembolageti kauplustest ostetud alkoholsete jookide osakaal kogutarbimisest 48%-ni ja registreeritud tarbimine 65%-ni. 2006. ja 2007. aastal samad arengud jätkusid ning Systembolageti ostude osakaal tõusis 2007. aastal 54%-ni ning registreeritud turg 71%-ni.

2006. aastal vähenes alkoholsete jookide tarbimine Rootsis aasta varasema suhtes 5% ja 2007. aastal veel 0,7% ning ühe täiskasvanud elaniku kohta tarbiti alkoholsete jooke kokku 9,8 liitrit arvestatuna 100%-lises alkoholis (tabel 16, joonis 7). Aastaga vähenes kõikide jookide tarbimine. Ostukohtadest suurenesid ostud Systembolageti kauplustest 5%, kuid teistest ostukohtadest ostud vähenesid. Reisilt kaasa toodud kogused vähenesid aastaga 3%, kodus valmistatu tarbimine 11% ja salakaubana tarbitud kogused vähenesid 11%.

Tabel 16

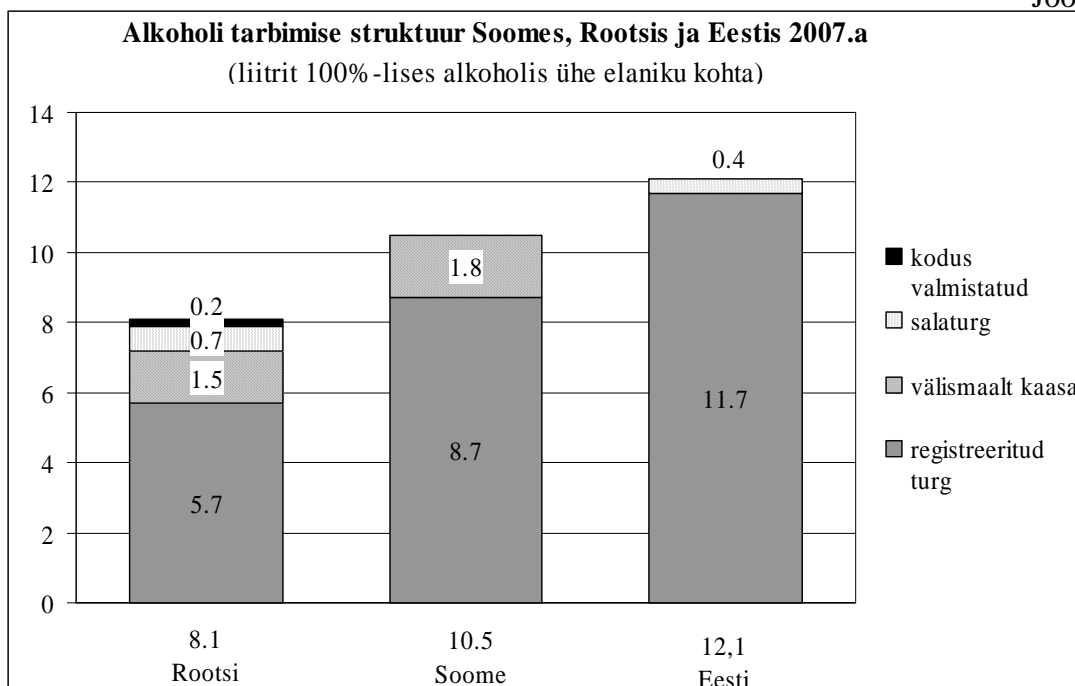
Alkoholsete jookide tarbimine Rootsis ostukohtade järgi

(100%-lises alkoholis l/1 täiskasvanud elanik)

	2005	2006	2007	Muutus, +,- %
Systembolaget	4,92	5,08	5,34	+5
Restoranid	0,96	0,96	0,96	0
Rahvaõlu*	0,66	0,71	0,66	-7
Reisidelt toodud	2,28	1,89	1,83	-3
Salakaup	1,0	0,89	0,79	-11
Kodus valmistatud	0,3	0,23	0,21	-11
Internetist	0,04	0,04	0,04	0
Kokku	10,16	9,76	9,83	0,7
sh kanged	2,60	2,44	2,37	-3
vein	3,87	3,69	3,82	+4
kange õlu	2,97	2,89	2,91	+1
rahvaõlu*	0,66	0,71	0,66	-7

* õlu alkoholisisaldusega 2,25-3,5% ja mida Rootsis tohib müüa tavalistes toidukauplustes üle 18-a vanustele inimestele

Allikas: SoRAD

Soome, nagu Rootsi sai liitumisel EL-iga õiguse piirata alkoholi sissevedu esialgu kaks aastat, hiljem aga kokku 10 aastat. 2004. aastast lõppesid piirangud ning range alkoholi-poliitika ja kõrgete aktsiisimaksude tõttu suurenes alkoholsete jookide sissevedu madalama hinnatasemega riikidest, eelkõige lähiriigist Eestist.

Soome, püüdes oma koduturgu kaitsta, viis 2003. aastal läbi põhjalikud alkoholituru uuringud, mille tulemusel alandati⁴ alkoholsete jookide aktsiisimäärasid 2003. aasta novembris vastu võetud otsuse alusel.

Välisreisidelt toodud koguste piirmäära suurenemisega suurenes 2004. aastal reisidelt toodud alkoholsete jookide kogus 100%-lise alkoholina ligi 70%. Selle tagajärjel suurenes registreerimata tarbimine neljandiku võrra ning selle osatähtsus alkoholi kogutarbimises kasvas 20%-le varasema aasta 18%-lt. Samal ajal vähenesid kodus valmistatud kogused ja sala-kauba osa kolmandiku võrra.

2004. aastal kasvas ka registreeritud tarbimine kiiremini kui 2003. aastal (tabel 17). Registreeritud tarbimine kasvas 2004. aastal 6,8% eelmise 2003. aasta 1,2% asemel ning oli ühe elaniku kohta 8,2 liitrit (2003.a 7,7 l). Registreeritud turu kasvu tarbimises põhjustas aktsiisimaksu alandamine 2003. aasta lõpus ja mitmed 2004. aastal organiseeritud õlle soodushinnaga kampaaniad.

Soome Statistikaameti andmeil aeglustus 2005. aastal alkoholsete jookide müügi kasv 100%-lises alkoholis registreeritud turul 1,6%-le varasema aasta suhtes, kuid 2006. aastal kiirenes 2,1%-ni ja 2007. aastal jätkus kiirenemine ning kasv oli esialgseil hinnanguil

⁴ Alkoholsete jookide aktsiisimaksude alandamise otsus on Soomes vastu võetud novembris 2003. Vastavalt otsusele alanesid aktsiisimaksud järgmiselt (eurot ühele liitrile 100%-lisele alkoholile): Kange alkohol - 28.25 (50.46 endine), vahetoode - 23.56 (39.24), veinid - 19.27 (21.41), õlu - 19.45 (28.59).

3,5%. Kusjuures ainukesena vähenes alla 22%-lise piirituse sisaldusega jookide müük (-3,2%), teiste jookide müük kasvas, sh kiireim kasv oli long drinkidel (+21,7%).

Tabel 17

Alkoholsete jookide registreeritud tarbimine (müük) Soomes tootegrupiti (mln l)

Tootegrupp	2002	2003	2004	2005	2006	2007	Muutus, +, - %
Kanged piiritusjoogid	28,2	28,4	33,5	34,7	35,7	35,9	0,5
Alla 22% piiritusjoogid	4,3	4,4	5,0	4,9	4,7	4,6	-3,2
Veinid	47,3	51,1	50,7	52,4	54,8	58,3	6,0
Siidrid	57,1	54,4	52,6	54,0	57,4	59,7	3,8
Long drinkid	24,1	26,1	25,3	25,6	30,4	37,3	21,7
Õlu	410,5	407,8	428,6	435,0	435,0	451,7	3,6
Kokku 100%-lises	39,55	40,02	42,76	43,47	44,38	46,05	3,5

Allikas: STAKES

Alkoholsete jookide kogutarbimine 100%-lises alkoholis suurenes 2007. aastal ligikaudu 3%. Inimese kohta tarbiti 100%-list alkoholi 10,5 liitrit ehk 0,2 liitrit rohkem, kui 2006. aastal ja see oli sama palju kui 2005. aastal. Kodumaal müüdud alkoholi hulk (registreeritud tarbimine) tõusis 8,7 liitrini, mida on rohkem kui kunagi varem. Ülejäänud alkoholi tarbimise kogus (registreerimata tarbimine) langes 1,8 liitrini elaniku kohta. 2003. aastaga võrreldes on alkoholi tarbimine suurenenud 14%.

TSN Gallupi⁵ küsitlusuuringu tulemuste järgi on alkoholi sissetoomine reisidelt Soomes vähenenud alates 2005. aasta lõpust ja vähenes 2006. aastal viiendiku võrra. 2007. aastal oli vähenemine ligikaudu 3% võrreldes aasta varasemaga. Vaatamata kaheaastasele langusele, oli sissetoodud alkoholi kogus 2007. aastal 50% suurem kui 2003. aastal. Samas moodustas sissetoodud koguse osakaal registreerimata tarbimisest 3/4, kui veel mõned aastad tagasi oli osakaal ligikaudu pool.

Alkoholitarbimise struktuuris pole märgatavat muutust Soomes toimunud. Kogutarbimisest moodustavad ligi 30% kanged alkohoolsed joogid ja 39% linnasejoogid. Alkoholsete jookide jaotusvõrku lisandus 2007. aastal 7 Alko poodi, alkohoolseid jooke müüvate toidukaupluste arv vähenes 209 võrra ja restoranide arv 28 võrra.

Soome Statistikaameti⁶ andmetel (tabelid 19 ja 20), mille vaatluste kokkuvõtteid tehakse kord kvartalis ehk neli korda aastas, vähenesid 2006. aastal soomlaste väliskülastustelt kaasa toodud alkoholsetest jookidest alla 22%-liste piiritusjookide ja õlle kogused hinnanguliselt vastavalt 12% ja 25%, kuid kääritatud ja lahjade jookide sissevedu suurenes ligi kolmandiku võrra. Kangete jookide sissevedu kokku vähenes 3%, kuid Eesti suunalt kasvas 9%. Kiire kasv Eesti suunalt oli siidritel ja long drinkidel (43%), samas õlle kaasatoomine Eestist vähenes 19%.

⁵ Alkoholijuomien matkustajatuontiseuranta 2007. TNS Gallup OY.

⁶ STAKES, Tiedote 3/2008, 19.02.2008

Tabel 18

Alkoholsete jookide kogutarbimine Soomes

(100%-lises alkoholis, l/1 el)

	1995	2003	2004	2005	2006	2007	Kasv, +,-%
Registreeritud turg	6,7	7,7	8,2	8,2	8,4	8,7	+3,6
Registreerimata turg	2,1	1,7	2,1	2,3	1,9	1,8	-5,3
Kokku	8,8	9,4	10,3	10,5	10,3	10,5	+1,9

Allikas: STAKES

Tabel 19

Soomlaste kaasa viidud alkoholsete jookide kogused 2003-2007. aastal (mln l)

	Kanged	Vahetooted	Kääritatud ja lahjad joogid			Õlu
			veinid	siider	long drink	
2003 Eesti suunalt	...	...	...			...
Kõikidelt välisreisidelt	4,0	1,7	3,6			27,7
2004 Eesti suunalt	3,4	1,2	3,9			15,5
Kõikidelt välisreisidelt	6,3	2,5	8,2			26,2
2005 Eesti suunalt	4,4	1,4	6,2			13,2
Kõikidelt välisreisidelt	7,5	2,6	9,4			23,4
2006 Eesti suunalt	4,8	1,2	2,4	3,0	3,4	10,7
Kõikidelt välisreisidelt	7,3	2,2	4,8	3,5	3,8	17,6
2007 Eesti suunalt	2,8	1,2	1,7	2,3	3,7	10,7
Kõikidelt välisreisidelt	4,9	2,1	3,7	2,7	4,0	13,6

Tabel 20

Soomlaste kaasa viidud keskmised alkoholsete jookide kogused 2003-2007. aastal

(liitrit ühe täiskasvanud reisija kohta)

	Kanged	Vahetooted	Kääritatud ja lahjad joogid			Õlu
			veinid	siider	long drink	
2003 Eesti suunalt	0,8	0,3	0,6			7,7
Kõikide välisreiside keskmine	0,7	0,3	0,6			4,9
2004 Eesti suunalt	1,9	0,7	2,1			8,6
Kõikide välisreiside keskmine	1,1	0,4	1,4			4,5
2005 Eesti suunalt	2,3	0,7	3,3			7,0
Kõikide välisreiside keskmine	1,2	0,4	1,5			3,8
2006 Eesti suunalt	2,8	0,7	1,4	1,7	2,0	6,2
Kõikide välisreiside keskmine	1,2	0,4	0,8	0,6	0,6	2,9
2006 Eesti suunalt	1,7	0,7	1,1	1,5	2,3	5,5
Kõikide välisreiside keskmine	0,8	0,3	0,6	0,4	0,7	2,2

Allikas: Soome Statistikaamet

Lisaks Soome Statistikaameti iga-aastastele küsitlustele viib igal aastal Soomes läbi telefoniküsitlusi ka TNS Gallup OY mitmete alkoholituruga seotud osapoolte tellimusel, selgitamaks välja, kui palju välisreisidelt, kust riigist ja milliseid alkohoolseid jooke kaasa toodi⁷ (tabelid 21-23). Tulemused on ülaltoodud Soome Statistikaandmetest erinevad ning näitavad, et osade alkohoolsete jookide kaasatoomine reisilt 2007. aastal suurenes, osadel vähenes. Uuringu tulemuste järgi toodi 2006. aasta tasemest vähem eriti õlut, veine ja alla 22%-lise alkoholisisaldusega piiritusjooke. Long drinkide ja siidrite sissetoodud kogused kasvasid kolmandiku võrra ja kangete piiritusjookide reisilt kaasa toodud kogused suurenesid vähe.

Tabel 21

Hinnangud maale toodud alkohoolsete jookide koguste kohta Soomes (mln l)

	2004	2005	2006	2007	+, - %
Õlu	37,8	34,6	25,2	21,8	-13,5
Siider	4,4	5,7	4,3	5,9	37,2
Long drink	3,2	6,1	6,3	8,4	33,3
Veinid	6,5	8,9	8,0	6,4	-20,0
Alla 22% piiritusjoogid	2,6	2,3	2,0	1,6	-20,0
Kanged piiritusjoogid	10,8	11,8	8,9	9,0	1,1

Allikas: TNS Gallup OY

Tabel 22

Alkoholsete jookide maaletoomine eri ostukohtadest Soomes 2007. aastal (mln l)

	Õlu	Veinid	Kanged
Laevalt/Eestist	18,0	4,4	6,5
Mujalt EL-st	2,0	1,5	1,6
Väljapoolt EL	1,8	0,5	0,9
Kokku	21,8	6,4	9,0

Allikas: TNS Gallup OY

Tabel 23

Õlle ja kangete jookide maaletoomine Soome eri ostukohtadest (mln l)

	2005	2006	2007	+, - %
Õlu				
Laevast/ Eestist	27,6	20,4	18,0	-11,8
Mujalt	7,0	4,8	3,8	-20,8
Kanged joogid				
Laevast/ Eestist	8,9	6,3	6,5	+3,2
Mujalt	2,9	2,6	2,5	-3,8

Allikas: TNS Gallup OY

⁷ Alkoholijuomien matkustajatuontiseuranta 2007. TNS Gallup OY.

Kokkuvõte

Käesolev uuring on kuues EKI-s sel teemal ühtse metoodika alusel tehtud analüüs. 2006. ja 2007. aasta suvel küsitles EKI 1000 Eestit külastanud turisti ning selgitas turistide alkoholsete jookide kaasaostmist ja kohapeal tarbimist. Statistiline andmestik selle valdkonna kohta on Eestis endiselt äärmiselt puudulik. ESA taastas 2007. aastal kvartaalsed ülevaated kõigi piiriületuste kohta, mis 2004-2006. aastail puudusid. Analüüsi täpsemaks läbiviimiseks oleks tarvis teada veel täpsemaid uuringuid turistide kulutuste kohta, teha ülevaade Eesti toitlustusasutuste alkoholi hindadest, uurida Eesti elanike alkoholi tarbimist teistes riikides ja kaasaostmist välismaalt.

2007. aastal **majutati** ESA andmetel Eestis 1,38 mln väliskülastajat, see arv vähenes aastaga 3,4%. EKI hinnangute kohaselt külastas Eestit 2007. aastal 3,5 miljonit väliskülastajat, sealhulgas 50% Soomest. Soomest saabunud Eestit külastanute arv vähenes Soome Rahandusministeeriumi andmetel 8,3%. Eestit külastanud majutatud turistide arv vähenes paljudest riikidest, sealhulgas Rootsist (-13%), Saksamaalt (-3%), Suurbritanniast (-8%), Venemaalt (-10%). Külalastatavus kasvas Norrast (14%) ja USA-st (10%).

EKI poolt läbiviidud turistide küsitluse järgi ostis või kavatses Eestist alkoholseid jooke **kaasa osta** 51% küsitletutest. Peamiselt ostsid turistid Eestist kaasa likööre (46% alkoholi kaasa ostnutest), viina (44%) ja õlut (42%).

Turismipiirkonnas asuvatest alkoholikauplustest hindas 21% turistide oste 2007. aastal võrdseks eelmise aastaga, 14% märkis ostude suurenemist ja 65% kauplustest vähenenuks. Vähenemist näitasid Tallinna sadamapiirkonna kauplused, kasvu vanalinna ja kesklinna kauplused.

Soomlased ostsid suurema osa väliskülastajate poolt Eestist kaasa ostetud alkoholsetest jookidest ning suurem osakaal oli soomlastel ka kohapeal alkoholi tarbimises. Kaupluste müügis oli väliskülastajate keskmised ostukogused kangetel jookidel ja veinil aastaga muutunud vähe, kuid õlle ja lahjade jookide kaasaostude kogused vähenesid. Samas suurenesid õlle ja lahjade jookide ostukogused laevadelt, mistõttu kokku lahjade jookide ostukogused suurenesid.

Alkoholi kaasaostjatest pidas toote **eestimaist päritolu** oluliseks 61%. Seda hindasid enam ida- ja lõunanaabrid, mujalt Euroopast ja teistelt kontinentidelt saabunud turistid, vähem soomlased, kes sageli ostavad Eestist kaasa just Soomest pärit tooteid. Ka kaupluste spetsialistide küsitlus näitas, et turistide poolt kaasa ostetud alkohoolsed joogid olid valdavalt Eestis toodetud (80-83% turistide poolt ostetust). Eestist alkoholi kaasaostu põhilisteks motiivideks oli soodus hind (57% kaasaostjatest) ja soov osta kaasa midagi suveniiriks või kingituseks (51%).

Keskmiselt ühe täisealise külastaja kohta **kulutati** 2007. aastal alkoholsetele jookidele 264 krooni, mis on 12% enam aasta varasemast (2006.a 236 kr). Alkoholsete jookide jaekäibest kauplustes moodustasid väliskülastajate alkoholi kaasaostud ligikaudu 19%, ulatuses 2007. aastal 880-890 mln kroonini. Sellest 1/3 kulutati viina ostmiseks, kuid seda oli 6,5% vähem võrreldes 2006. aastaga. Peale selle kulutati alkoholile ka toitlustusettevõtetes ja laevadel.

2007. aastal väliskülastajate poolt ostetud alkoholsete jookide **kogused** 100%-lises alkoholis arvestatuna vähenesid 15,2% 2006. aasta suhtes, ulatudes 3,17 miljoni liitrini. Sealhulgas vähenesid kauplustest ostud 19,5 % (kokku 1,82 mln l 100%-lises alkoholis) ja laevadelt ostud 8,8% (1,35 mln l).

Eestis olles jõi kohapeal kõige suurem osakaal turistidest õlut (42% küsitletutest). Veine jõi 24% ja teisi jooke 15-17% küsitletutest. Arvestuste järgi jõid turistid 2007. aastal Eestis olles kokku 1,0 miljonit liitrit alkoholsete jookide 100%-lises alkoholis väljendatult ja seda oli 25% enam kui aasta varem.

Eesti siseturult väliskülastajate poolt ostetud alkoholsete jookide kogus arvestatuna 100%-lises alkoholis oli 2007. aastal kauplustest ja laevadelt ostul ning turistide kohapeal tarbimise tõttu kokku 4,17 miljonit liitrit. Seetõttu tuleb Eesti siseturul müüdud alkoholi kogust ühe elaniku kohta vähendada keskmiselt 3,11 liitri võrra, et saada Eesti elaniku õiget tarbimiskogust. Sealhulgas moodustavad sellest vähendatavast osast turistide poolt kauplustest ostud 1,36 liitrit, laevadelt ostud 1,0 liitrit ja kohapeal tarbimine 0,75 liitrit. Kui turistide poolt kaasaostetud ja kohapeal tarbitud alkoholsete jookide kogused maha arvata, oleks Eesti alkoholitarbimine 2007. aastal 12,11 liitrit ühe elaniku kohta 100%-lises alkoholis arvestatult.

Uuringust selgus, et turistide **lemmik**viinadeks olid endiselt AS Liviko Viru Valge ja AS Ofelia Saaremaa viin. Konjakitest-brändidest ostsid turistid Eestist kõige enam Prantsuse brändisid (St Remy Napoleon) ja konjakeid (Larsen, Hennessy). Likööridest osteti enamasti kas Vana Tallinat või marjalikööri (Liviko Maasikaliköör, Liiwi Heliisi Metsmaasikaliköör). Turistide poolt ostetud õlle sortiment oli üsna väike, peamiselt osteti kaasa Saku Originaali. Populaarsuselt teine oli A. Le Coq Premium. Soomlased ostsid ka Koffi ja Karjalat ning rootslased Mariestadi õlut. Long drinkidest osteti enam Saku Gini (79%), Sinebrychoffi ja Hartwalli, siidritest Upciderit (57%), Golden Cappi ja Saku Kissi (45%). Veinide valik, mida turistid ostsid, oli väga lai. Lisaks Tšiili veinidele olid 2007. aastal väga populaarsed kindla piirkonna veinid (Soave, Rioja jt).

EKI poolt hinnatud väliskülastajate alkoholsete jookide ostumahtusid siseturul ja laevadel võrreldi Soome ja Rootsi uuringutest pärit reisivõltsidelt kaasa toodud kogustega, mis moodustavad põhiosa turistide poolt Eestist välja viidavast alkoholist. Võrdlusvõimalused nimetatud uuringutega tõstavad antud uurimistulemuste usaldusväärsust. Väga põhjalikult tehtud Soome ja Rootsi alkoholitarbimise uuringud peaksid olema heaks suunanäitajaks ka Eesti alkoholitarbimise uuringutele, eelkõige aga riikliku initsiatiivi näitamiseks ja riigile väga olulise kauba statistilise andmebaasi täiustamiseks.